

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Opolu

LOP.410.006.04.2020

Pan ppłk Kajetan Zbączyniak
Dyrektor Zakładu Karnego
Zakład Karny w Kluczborku
ul. Katowicka 4
46-220 Kluczbork

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

zmienione zgodnie z treścią uchwały nr KPK-KPO.443.134.2020
Komisji Rozstrzygającej z dnia 16 grudnia 2020 r.

P/20/075 – Resocjalizacja osób pozbawionych wolności poprzez aktywizację zawodową

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Zakład Karny w Kluczborku ¹ , ul. Katowicka 4, 46-200 Kluczbork
Kierownik jednostki kontrolowanej	Pplk Kajetan Zbączyński, Dyrektor Zakładu Karnego w Kluczborku², od 13 października 2017 r. W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnili: Andrzej Frydel, Dyrektor, od 1 marca 2014 r. do 11 lutego 2016 r. Grzegorz Zakowicz, Dyrektor, od 1 marca 2016 r. do 28 września 2017 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Rozpoznanie potrzeb w celu prowadzenia działań na rzecz zwiększenia zdolności do zatrudnienia osób pozbawionych wolności w ramach projektu „Podniesienie kwalifikacji zawodowych więźniów w celu ich powrotu na rynek pracy po zakończeniu odbywania kary pozbawienia wolności”. 2. Realizacja zadań przewidzianych w projekcie „Podniesienie kwalifikacji zawodowych więźniów w celu ich powrotu na rynek pracy po zakończeniu odbywania kary pozbawienia wolności”.
Okres objęty kontrolą	Lata 2016-2020 (I kwartał) z uwzględnieniem wcześniejszej dokumentacji dotyczącej okresu objętego kontrolą
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Opolu
Kontroler	Przemysław Sparczyński, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LOP/46/2020 z 1 lipca 2020 r.

(akta kontroli str.1-2)

¹ Dalej: Zakład, Zakład Karny, jednostka, jednostka penitencjarna.

² Dalej: Dyrektor.

³ Dz. U. z 2020 r. poz. 1200, dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W Zakładzie, w latach 2016 – 2020 (I kwartał), podejmowano działania⁵ w celu zrealizowania zadań przewidzianych w projekcie⁶ „*Podniesienie kwalifikacji zawodowych więźniów w celu ich powrotu na rynek pracy po zakończeniu odbywania kary pozbawienia wolności*”.

W szczególności zaproponowane tematy cykli szkoleniowo-aktywizacyjnych⁷ uwzględniały: rozpoznane potrzeby lokalnego rynku pracy, priorytetowe profile zawodowe⁸ oraz potrzeby i możliwości Zakładu w zatrudnieniu osadzonych. Rekrutacja uczestników szkoleń oraz przebieg cyklu szkoleniowo-aktywizacyjnego odpowiadały zasadom określonym w założeniach projektu⁹, jak również przepisom ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny wykonawczy¹⁰. W procesie rekrutacji uczestniczyli członkowie zespołu interdyscyplinarnego do spraw wdrożenia projektu oraz wychowawcy penitencjarni. Uczestniczący w zajęciach osadzeni otrzymali zaświadczenia i certyfikaty potwierdzające uzyskane wsparcie. Spośród 105 osadzonych, którzy ukończyli szkolenia, 93 (88,6 %) skierowano do zatrudnienia nieodpłatnego lub odpłatnego na terenie Zakładu oraz w podmiotach zewnętrznych. Prawidłowo realizowane były obowiązki sprawozdawcze nałożone przez Dyrektora Okręgowego Służby Więziennej w Opolu¹¹ oraz działania zmierzające do zapewnienia prawidłowej realizacji umów o zorganizowanie i przeprowadzenie cykli szkoleniowo-aktywizacyjnych dla osób pozbawionych wolności.

Stwierdzone nieprawidłowości nie miały istotnego wpływu na realizację projektu i polegały na: a) rozbieżnościach pomiędzy danymi z list obecności osadzonych (dokumentacja szkoleniowa) a danymi stanowiącymi dokumenty wewnętrzne Zakładu (książka ruchu osób i pojazdów oraz oddziałowa książka ruchu osadzonych), b) zatrudnieniem w terminie do 1 października 2018 r., 24 spośród 64 osadzonych, które nie miało bezpośredniego związku z przedmiotem szkolenia, c) nieprzechowywaniu części wymaganej dokumentacji z realizacji dwóch cykli szkoleniowo-aktywizacyjnych z 2016 r., co dotyczyło komunikatów informujących o naborze osób zainteresowanych udziałem w kursach, wniosków osadzonych o skierowanie na szkolenia oraz ich wstępnej rekrutacji przez wychowawców penitencjarnych oraz raportów zbiorczych z realizacji kursów.

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁵ Powyższe stwierdzono na podstawie badania dokumentacji dziewięciu cykli szkoleniowych przeprowadzonych w Zakładzie w latach 2016-2020 (próba kontrolna).

⁶ Dalej: Projekt.

⁷ Każdy cykl składał się z dwóch modułów: 1) kurs zawodowy obejmujący blok zajęć teoretycznych wraz ze szkoleniem z zasad BHP dla danego zawodu i blok zajęć praktycznych oraz 2) aktywizacja zawodowa; dalej: cykle szkoleniowe lub szkolenia.

⁸ W 2019 r. – Opiekun/asystent osób starszych, przewlekłe chorych i niepełnosprawnych oraz w 2020 r.

⁹ Wniosek o dofinansowanie z 2016 r. (wraz z uzupełnieniem w 2018 r.) oraz Koncepcja implementacji.

¹⁰ Dz. U. z 2020 r. poz. 523 ze zm., dalej: k.k.w.

¹¹ Dalej: Dyrektor OISW.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej¹² kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Rozpoznanie potrzeb w zakresie zwiększenia zdolności do zatrudnienia osób pozbawionych wolności w ramach projektu „Podniesienie kwalifikacji zawodowych więźniów w celu ich powrotu na rynek pracy po zakończeniu odbywania kary pozbawienia wolności:

Opis stanu faktycznego

1.1. W latach 2016-2020 (I kwartał) w Zakładzie zaplanowano i zrealizowano łącznie 25 cykli szkoleniowych, w których uczestniczyło 300 osadzonych, przy czym 272 (91%) uczestników ukończyło rozpoczęty cykl. Głównymi przyczynami nieukończenia szkoleń przez 28 skazanych w latach 2017-2020 (I kwartał) były: przerwanie cyklu¹³ w dniu 13 marca 2020 r. ze względu na zagrożenie epidemiologiczne (12), przetransportowanie osadzonego do innej jednostki penitencjarnej (7), przerwa w odbywaniu kary lub warunkowe przedterminowe zwolnienie z odbywania kary (5), nieobecność na zajęciach (3), odmowa uczestnictwa w cyklu (1).

Liczba szkoleń zrealizowanych w ramach projektu odpowiadała liczbie szkoleń ujętych w rocznych planach z tym, że w 2020 r. z dwóch kursów zaplanowanych na I kwartał zrealizowano jeden, ze względu na decyzję Dyrektora Generalnego SW, który wstrzymał realizację wszystkich cykli szkoleniowo-aktywizacyjnych na terenie kraju z powodu zagrożenia epidemiologicznego.

(akta kontroli str. 65-82)

Opracowane plany szkoleń zawierały informacje określone w § 5 ust. 1 Instrukcji nr 2/2017 Dyrektora Generalnego SW z dnia 4 stycznia 2017 r. w sprawie szczegółowego trybu organizowania nauczania w szkołach oraz szkolenia kursowego w zakładach karnych i aresztach śledczych. Plany te były zatwierdzane przez Dyrektora Okręgowego Inspektoratu Służby Więziennej w Opolu¹⁴. Dyrektor Zakładu, w latach 2017-2020 przedkładał Dyrektorowi OISW zestawienie cykli szkoleniowych zrealizowanych w ramach projektu.

(akta kontroli str. 5, 348-387)

1.2. W całym okresie objętym kontrolą, Zakład dysponował informacjami o potrzebach zawodowych osób osadzonych oraz lokalnego rynku pracy. Zespół interdyscyplinarny nadzorujący realizację zadań związanych z wdrożeniem Programu oraz kadra penitencjarna pozyskiwali informacje o potrzebach zawodowych osadzonych w trakcie odbywania z nimi indywidualnych rozmów. Na polecenie Dyrektora OISW, kierownictwo Zakładu przeprowadzało rozmowy z przedstawicielami kontrahentów zatrudniających odpłatnie osadzonych na terenie jednostki penitencjarnej. W wyniku rozmów określono lokalne potrzeby zawodowe w zakresie kursów: 1/ spawacza aluminium, 2/ operatora wózków widłowych, 3/ kursu tapicera. Ponadto corocznie analizowano strony internetowe Powiatowych Urzędów Pracy w: Kluczborku, Oleśnie oraz Namysłowie, a z przeprowadzanych analiz sporządzano notatki służbowe. W wyniku tej analizy określono zapotrzebowanie na kursy w zawodach takich jak m.in.: 1/ malarz/tapeciarz,

¹² Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

¹³ Technolog wykończenia wnętrz połączony z aktywizacją zawodową.

¹⁴ Dalej: OISW.

2/ elektryk, 3/ technolog wykończenia wnętrz, 4/ brukarz, 5/ operator wózka widłowego.

Na podstawie zebranych informacji o potrzebach lokalnego rynku pracy, możliwości przeprowadzenia danego szkolenia w warunkach zakładu karnego oraz zainteresowania ze strony osadzonych, zespół interdyscyplinarny dokonywał wyboru rodzajów najbardziej pożądaných kierunków kształcenia osadzonych oraz przekazywał w tym zakresie pisemne informacje Dyrektorowi OISW. Od 2017 r. w jednostce penitencjarnej uwzględniane były sugestie przekazywane przez Dyrektora OISW, dotyczące realizacji priorytetowych profili zawodowych m.in. opiekun/asystent osób starszych, przewlekłe chorych i niepełnosprawnych.

(akta kontroli str. 19-40, 83-85, 86-95, 701-702)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działania Zakładu dotyczące rozpoznania potrzeb w zakresie zwiększenia zdolności do zatrudnienia osób pozbawionych wolności w ramach projektu. Zakład dysponował informacjami o potrzebach zawodowych osób osadzonych oraz lokalnego rynku pracy, jak również dokonywano analizy zgromadzonych informacji, co umożliwiło dopasowanie tematyki szkoleń do określonych potrzeb.

OBSZAR

2. Realizacja zadań przewidzianych w Projekcie

Opis stanu
faktycznego

2.1. Zarządzeniem Dyrektora Zakładu nr 18/2016 z 16 maja 2016 r. powołany został zespół interdyscyplinarny nadzorujący realizację zadań związanych z wdrażaniem Projektu¹⁵ złożony z czterech członków. W składzie zespołu nie uwzględniono pracowników zatrudnionych w działach służby ochrony i zdrowia. Prawidłowy skład zespołu uzupełniono zarządzeniem Dyrektora nr 19/2016 z 7 czerwca 2016 r. W zarządzeniach wskazujących członków zespołu w latach 2016 – 2020, każdorazowo przypisywano funkcje i zakres ich odpowiedzialności oraz zadań. Dodatkowo poczynając od 2018 r. skład zespołu powiększono o osoby zastępujące poszczególnych członków zespołu.

(akta kontroli str. 19-40)

2.2. Stosownie do wymogów określonych w pkt 3.2. i 4.5. wniosku o dofinansowanie projektu, Zakład zapewnił osadzonym dostęp do informacji o możliwości udziału w cyklach szkoleniowo-aktywizacyjnych. Każdorazowo wychowawcy sporządzali komunikaty o rozpoczęciu naboru uczestników, przy czym nie udokumentowano komunikatów z roku 2016 oraz z jednego cyklu¹⁶, który odbył się w 2017 r., co zostało opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*. Treść komunikatów ogłaszana była za pośrednictwem radiowęzła, a fakt emisji odnotowywano w dzienniku pracy radiowęzła. Ponadto informacje o organizowanych kursach przekazywane były poprzez wychowawców. W Zakładzie w związku z realizacją projektu nie formułowano szczegółowych zasad udostępniania informacji o możliwościach uczestnictwa w projekcie.

(akta kontroli str. 264-347, 702-703, 786-794)

2.3. Szczegółowym badaniem objęto dokumentację dziewięciu¹⁷ cykli szkoleniowo-aktywizacyjnych zorganizowanych w Zakładzie. Rekrutacja uczestników tych cykli¹⁸

¹⁵ Dalej: Zespół.

¹⁶ Spawacz metodą MIG połączony z aktywizacją zawodową

¹⁷ Próba objęła cykle szkoleniowo-aktywizacyjne o następujących nazwach i przeprowadzone w następujących terminach: 1/ Spawacz z aktywizacją zawodową oraz szkoleniem z udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej (21 listopada 2016 r. do 16 grudnia 2016 r.), 2/ Brukarz z aktywizacją zawodową oraz szkoleniem z udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej (22 listopada 2016 r. do 8 grudnia 2016 r.), 3/ Brukarz połączony z aktywizacją zawodową (19 lipca 2017 r. do 10 sierpnia 2017 r.), 4/ Spawacz połączony z aktywizacją zawodową (25 lipca 2017 r. do 28 września 2017 r.), 5/ Tapicer połączony z aktywizacją

odbywała się w terminach umożliwiających zgromadzenie wniosków o udział w szkoleniach i wstępny wybór ze strony wychowawcy penitencjarnego. Wstępna rekrutacja polegała na potwierdzeniu spełniania wymogów formalnych, takich jak: nieodległy termin końca kary lub nie dłuższy niż dwa lata termin do nabycia uprawnień formalnych pozwalających osadzonemu ubiegać się o warunkowe przedterminowe zwolnienie. W adnotacjach wychowawców były ponadto informacje o wykształceniu (od 2019 r.), o kursach doszkalających lub kwalifikacyjnych w trakcie odbywania kary (od 2018 r.). Powyższy sposób przeprowadzania rekrutacji (wniosek osadzonego wraz z informacją wychowawcy) odpowiadał wymogowi, określone w przepisie § 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 listopada 2016 r. w sprawie sposobu i trybu prowadzenia nauczania w zakładach karnych i aresztach śledczych¹⁹.

(akta kontroli str. 66-68, 402-436, 786-794)

Zgodnie z przepisem § 19 ust. 2 i § 24 ust. 1 zarządzenia Dyrektora Generalnego z dnia 27 lipca 2016 r. w sprawie zasad realizacji przez Służbę Więzienną projektu pn. „Podniesienie kwalifikacji zawodowych więźniów w celu ich powrotu na rynek pracy po zakończeniu odbywania kary pozbawienia wolności”²⁰, wymóg przechowywania dokumentacji związanej z realizacją projektu, w tym wniosków osadzonych wraz ze wstępną rekrutacją, tj. odnotowywaniu faktu spełnienia podstawowych warunków udziału skazanego w projekcie został dochowany oprócz dwóch cykli przeprowadzonych w 2016 r.²¹ i jednego z 2017 r.²² co zostało opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 786-794)

W dziewięciu szkoleniach objętych próbą kontrolną NIK, udział wzięło łącznie 108 osadzonych, a ukończyło je 105, tj. 97,2%. W trakcie kontroli stwierdzono, że w każdym przypadku komisja penitencyjna wyraziła pozytywną opinię²³ wymaganą do zakwalifikowania osadzonego do uczestnictwa w szkoleniu.

(akta kontroli str. 437-636, 747-776)

Do każdego cyklu szkoleniowo-aktywizacyjnego Zakład kierował 14 osadzonych (12 podstawowych oraz dwóch rezerwowych), co odpowiadało zarówno treści wniosku o dofinansowanie, jak również wytycznym Dyrektora OISW²⁴.

Każdy z uczestników cykli szkoleniowo-aktywizacyjnych oraz po dwóch rezerwowych uczestników kierowani byli do badań lekarskich. Zakład w całym okresie objętym kontrolą sporządzał listy uczestników szkoleń i przekazywał je do Dyrektora OISW z wyjątkiem 2016 r., co zostało opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 388-400, 1013-1035)

2.4. Dyrektor OISW, w celu realizacji cykli szkoleniowo-aktywizacyjnych zawierał umowy z wykonawcą usługi szkoleniowej, tj.: Pomorską Instytucją Gospodarki Budżetowej „Pomerania” (2016-2018) oraz Mazowiecką Instytucją Gospodarki Budżetowej „Mazovia” (2019-2020). Dyrektor Zakładu nie był stroną umowy, jednak

zawodową (25 czerwca 2018 r. do 10 lipca 2018 r.), 6/ Murarz połączony z aktywizacją zawodową (11 lipca 2018 r. do 26 lipca 2018 r.), 7/ Opiekun/asystent osób starszych, przewlekłe chorych i niepełnosprawnych połączony z aktywizacją zawodową (4 marca 2019 r. do 19 marca 2019 r.), 8/ Konserwator powierzchni płaskich połączony z aktywizacją zawodową (25 marca 2019 r. do 5 kwietnia 2019 r.), 9/ Malarz/tapeciarz połączony z aktywizacją zawodową (25 lutego 2020 r. do 11 marca 2020 r.).

¹⁸ Doboru dokonano celowo tj. po dwa pierwsze cykle szkoleniowo-aktywizacyjne w danym roku okresu objętego kontrolą. Analizą objęto ogółem dziewięć cykli szkoleniowych, w których udział wzięło 108 osadzonych, z czego 105 ukończyło szkolenie.

¹⁹ Dz. U. z 2016 r., poz. 2004; dalej: rozporządzenie w sprawie nauczania.

²⁰ Dalej: Zarządzenie Dyrektora Generalnego z 2016 r.

²¹ Cykle: Spawacz (21 listopada 2016 r. do 16 grudnia 2016 r.), 2/ Brukarz (22 listopada 2016 r. do 8 grudnia 2016 r.).

²² Spawacz (25 lipca 2017 r. do 28 września 2017 r.).

²³ Uwzględnienie wniosku osadzonego miało formę dokumentu pn. uzupełnienie projektu oceny okresowej lub projekt oceny okresowej pod kątem skierowania na kurs i stanowiło załącznik do decyzji komisji penitencyjnej.

²⁴ Zamieszczonych m.in. w piśmie z 5 października 2016 r.

na podstawie przepisu § 18 ust. 1 zarządzenia Dyrektora Generalnego z 2016 r. Zakład zobowiązany był umożliwić zrealizowanie tych umów na terenie jednostki.

(akta kontroli str. 1036-1225)

W celu badania prawidłowości realizacji szkoleń, dokumentację dotyczącą przebiegu szkolenia, tj. harmonogramy cykli szkoleniowo-aktywizacyjnych, protokoły odbioru usług, listy obecności oraz zaświadczenia o ukończeniu kursu i certyfikaty z aktywizacji zawodowej uzyskano na podstawie art. 29 ust. 1 ustawy o NIK od Dyrektora OISW.

(akta kontroli str. 708-716, 838-992)

Badanie polegające na sprawdzeniu obecności wykładowców na terenie Zakładu, przeprowadzono na w/w próbie dziewięciu cykli szkoleniowo-aktywizacyjnych. Zakład zapewnił prawidłową realizację ww. szkoleń wchodzących w skład cyklu szkoleniowo-aktywizacyjnego. Wszystkie przewidziane zajęcia odbyły się zgodnie z harmonogramami, a dokumentacja prowadzona przez Zakład²⁵ potwierdziła obecność wykładowców na terenie Zakładu w czasie umożliwiającym zrealizowanie cyklu w pełnym zakresie, z wyjątkiem poszczególnych obecności wykładowców w trakcie czterech cykli szkoleniowo-aktywizacyjnych²⁶, co zostało opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 795-809, 838-992, 993-1001)

Badanie polegające na sprawdzeniu ruchu osadzonych, przeprowadzono na podstawie wybranych cykli szkoleniowo-aktywizacyjnych²⁷, realizowanych na terenie oddziału zamkniętego. Wpisy w oddziałowej książce ruchu osadzonych nie były spójne (w porównaniu z listami obecności), a tym samym nie potwierdzały uczestnictwa osadzonych w zajęciach. Powyższe zostało szczegółowo opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 795-809, 993-1001)

Podczas realizacji cykli szkoleniowych, przestrzegano kolejności realizacji zajęć (szkolenie z zasad BHP, szkolenie zawodowe, szkolenie z udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej lub aktywizacyjne). Badana dokumentacja szkoleniowa była oznaczona logotypami projektu oraz informacją o współfinansowaniu realizacji projektu przez Unię Europejską, co było zgodne z umowami zawartymi z Wykonawcą.

(akta kontroli str. 838-992)

2.5. Spośród 108 uczestników cyklu szkoleniowego, którzy uczestniczyli w zajęciach co najmniej w wymiarze 80% wszystkich przewidzianych programem nauczania godzin, 105 (97,2%) otrzymało zaświadczenie o jego ukończeniu, co odpowiadało przepisom § 34 rozporządzenia w sprawie kształcenia. Trzech uczestników nie otrzymało zaświadczenia o ukończeniu kursu ze względu na nieobecność powyżej 20% godzin nauczania (w 2019 r. – dwóch²⁸), w 2017 r. jeden osadzony²⁹ opuścił jednostkę przed zakończeniem cyklu. Uczestnicy, z uwagi na aktywizację zawodową, która była również elementem cyklu szkoleniowego, otrzymywali drugi dokument, tj. certyfikat ukończenia cyklu szkoleniowo – aktywizacyjnego. Oba dokumenty nie zawierały informacji o tym, że zostały uzyskane w trakcie wykonywania kary pozbawienia wolności. Potwierdzeniem odbioru dokumentów przez osadzonych były rejestry wydanych zaświadczeń i certyfikatów³⁰. W ramach

²⁵ Książka ruchu osób i pojazdów oraz książka ruchu osadzonych.

²⁶ Cykle: Spawacz (21 listopad 2016 r. do 16 grudnia 2016 r.), Spawacz (25 lipca 2017 r. do 28 września 2017 r.), Murarz (11 lipca 2018 r. do 26 lipca 2018 r.), Opiekun (4 marca 2019 r. do 19 marca 2019 r.).

²⁷ Cykle: Brukarz (22 listopada 2016 r. do 8 grudnia 2016 r.), Brukarz (19 lipca 2017 r. do 10 sierpnia 2017 r.), Opiekun (4 marca 2019 r. do 19 marca 2019 r.), Malarz (25 lutego 2020 r. do 11 marca 2020 r.).

²⁸ Cykle: Opiekun (4 marca 2019 r. do 19 marca 2019 r.), Konserwator (25 marca 2019 r. do 5 kwietnia 2019 r.).

²⁹ Spawacz (25 lipca 2017 r. do 28 września 2017 r.).

³⁰ Oprócz podpisów rejestry zawierały dane dotyczące numeru pesel i miejsca zamieszkania.

prowadzonych zajęć, sporządzane były m.in. listy obecności uczestników, które każdorazowo potwierdzane były pisemnie przez wykonawcę – osobę prowadzącą zajęcia.

(akta kontroli str. 786-794, 838-992, 1009-1012)

Każdy z osadzonych po zakończeniu szkolenia, uzyskiwał wpisywaną do akt osobopoznawczych pozytywną ocenę ze strony wychowawcy penitencjarnego.

(akta kontroli str. 739-746)

W ramach dokumentacji dziewięciu cykli szkoleniowych, Zakład przekazał do Dyrektora OISW dane o udziale w projekcie łącznie 108 uczestników³¹.

(akta kontroli str. 637-698)

2.6. Spośród 105 uczestników kursów objętych próbą kontrolną NIK, którzy otrzymali zaświadczenia o ukończeniu cyklu, 93 (88,6%) zostało skierowanych³² do zatrudnienia, w tym 48 (52%) – do zatrudnienia zgodnego z profilem cyklu szkoleniowo-aktywizacyjnego. Przyczyną braku skierowania do zatrudnienia 12 osadzonych było: transport do innej jednostki (5), odmowa podjęcia pracy (3), warunkowe przedterminowe zwolnienie (2), negatywne orzeczenie lekarskie (1), względy bezpieczeństwa (1).

Na 64 osadzonych, którzy ukończyli kursy objęte badaniem szczegółowym przed dniem 1 października 2018 r. i zostali skierowani do zatrudnienia w 24 przypadkach zatrudnienie nie miało bezpośredniego związku z przedmiotem szkolenia, co zostało opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 86-95, 810)

Na podstawie przeprowadzonego badania, dokumentacji dziewięciu cykli szkoleniowo-aktywizacyjnych, ustalono:

- nie stwierdzono przypadków zatrudniania jednego osadzonego równocześnie u więcej niż jednego pracodawcy,
- spośród 93 osadzonych, skierowanych do zatrudnienia, 71 (76%), znalazło zatrudnienie w Zakładzie. Pozostałych 22 osadzonych w podmiotach zewnętrznych, w tym spośród osadzonych, którzy ukończyli szkolenia w terminach: a) 21 listopada 2016 r. do 16 grudnia 2016 r. – siedmiu, b) 25 lipca 2017 r. do 28 września 2017 r. – dziewięciu, c) 25 czerwca 2018 r. do 10 lipca 2018 r. – sześciu,
- na 93 zatrudnionych osadzonych, 66 wykonywało pracę nieodpłatnie,
- okresy zatrudnienia kształtowały się następująco, w: 2016 r. od jednego do 18 miesięcy, średnio dla dwóch cykli zatrudnienie trwało sześć miesięcy, 2017 r. od 1 do 8 miesięcy (średnio 4), 2018 r. od 7 dni do 5 miesięcy (3), 2019 r. od 14 dni do 11 miesięcy (3) oraz w 2020 r. od 4 do 7 miesięcy (6).

Zakład realizował obowiązek informowania o liczbie osadzonych przewidzianych oraz nieprzewidzianych do zatrudnienia, jak również rezygnujących z wykonywania pracy. Każdy przypadek wycofania z zatrudnienia osadzonego oraz zmian dotyczących osób osadzonych (np. transport do innej jednostki lub zakończenie kary pozbawienia wolności) podlegał zgłoszeniu na piśmie Dyrektorowi OISW. Obowiązek informacyjny był realizowany w terminie do 4 tygodni od zakończenia udziału osadzonych w projekcie.

(akta kontroli str.86-113)

Zgodnie z wytycznymi z 21 lutego 2017 r. Dyrektora OISW³³, Zakład sporządzał (po każdym zakończonym cyklu) zbiorczy raport, w którym uwzględniano: termin kursu,

³¹ Po 24 w latach 2016 – 2019 oraz 12 w roku 2020.

³² Poza 12 przypadkami opisanymi poniżej.

³³ W ww. wytycznych Dyrektor OISW wskazywał, że raporty należy przekazać w terminie dwóch dni po zakończeniu każdego cyklu. Zakład przekazywał dane dotyczące udziału skazanego w szkoleniu i uzyskanych kwalifikacjach (cztery tygodnie po

liczbę godzin zajęć teoretycznych i praktycznych, liczbę osadzonych, którzy otrzymali zaświadczenie o ukończeniu kursu i liczbę osadzonych skierowanych do zatrudnienia.

(akta kontroli str. 664-698)

2.7. Zakład nie dysponował informacjami o zatrudnieniu uczestników projektu, którzy zakończyli odbywanie kary. Dyrektor wyjaśnił, że administracja jednostki nie posiadała stosownych narzędzi oraz środków do uzyskiwania informacji o losach zawodowych uczestników projektu po zakończeniu odbywania kary pozbawienia wolności.

(akta kontroli str. 702)

2.8. W okresie objętym kontrolą Zakład nie określał procedur/instrukcji w zakresie wyboru zewnętrznych przedsiębiorców, u których mogli być zatrudnieni odpłatnie skazani. Zgodnie z wyjaśnieniami Dyrektora zainteresowanie zatrudnieniem osadzonych przez kontrahentów zewnętrznych nie przewyższało możliwości wyselekcjonowania przez administrację potencjalnych pracowników, w związku z powyższym nie było konieczności tworzenia w/w procedur. Ponadto wyjaśnił, że wybór kontrahentów zewnętrznych, u których na podstawie przepisu § 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 9 lutego 2004 r. w sprawie szczegółowych zasad zatrudniania skazanych³⁴, osadzeni mogli być zatrudniani odpłatnie, polegał na zgłoszeniu przez nich Dyrektorowi Zakładu chęci współpracy oraz podpisania stosownego porozumienia.

Zakład w latach 2016-2020, zawarł porozumienia dotyczące warunków zatrudnienia skazanych na podstawie umów o dzieło lub zlecenie z trzema podmiotami zewnętrznymi. W porozumieniach zawarto podstawowe prawa i obowiązki stron, miejsce i czas wykonywania zleceń oraz sposób funkcjonowania osadzonych w trakcie wykonywania zleceń.

(akta kontroli str. 114-203, 702)

2.9. Zakład w ramach projektu nie dokonywał zakupu zarówno materiałów dydaktycznych, jak i narzędzi sprzętu i materiałów służących prowadzeniu zajęć praktycznych³⁵. Zakupy wszystkich materiałów niezbędnych do przeprowadzenia realizacji projektu, tj. szkolenia i zajęć praktycznych były realizowane przez Wykonawcę, co wynikało również z postanowień umowy z Wykonawcą (§ 4 ust. 2 umowy).

(akta kontroli str. 1036-1225)

2.10. W Zakładzie funkcjonował system sprawozdawczości wewnętrznej, o którym mowa we wniosku o dofinansowanie. Wszelkie dane o charakterze sprawozdawczym były przekazywane na podstawie wzorów (formularzy) przekazanych do stosowania przez Dyrektora OISW.

(akta kontroli str. 637-698)

W wyniku przeprowadzenia kontroli, w/w dziewięciu cyklach szkoleniowych realizowanych w latach 2016 – 2020 ustalono, że Zakład zgodnie z wytycznymi OISW³⁶, po zakończeniu każdego z cykli szkoleniowo-aktywizacyjnych, z wyjątkiem roku 2016, przekazywał zbiorczy raport, który zawierał m.in.: 1/ planowane oraz rzeczywiste terminy przeprowadzenia szkoleń z podziałem na moduły, 2/ liczbę zrealizowanych godzin dydaktycznych, 3/ liczbę beneficjentów, 4/ informację na

zakończeniu udziału w projekcie) oraz dane dotyczące statusu uczestnika na rynku pracy (trzy miesiące po zakończeniu udziału w projekcie).

³⁴ Dz. U. z 2004 r. poz. 242, nr 27.

³⁵ Zgodnie z przepisem § 18 Porozumienia o dofinansowanie projektu oraz § 13 ust. 4 Zarządzenia Dyrektora Generalnego Służby Więziennej w sprawie zasad realizacji projektu, wszystkich wydatków w ramach projektu dokonywały CZSW oraz OISW.

³⁶ Przekazanych w piśmie nr OI/P-POWER-073-15/16/4548 z 5 października 2016 r. oraz w kolejnych pismach w tym zakresie: z 21 lutego 2017 r., 25 kwietnia 2018 r., 22 stycznia 2019 r. 23 maja 2019 r., 27 maja 2019 r. oraz 13 stycznia 2020 r.

temat certyfikatów i zaświadczeń, 5/ informację na temat liczby uczestników skierowanych do zatrudnienia, 6/ od 2019 r., informację o weryfikacji rozpoczęcia i zakończenia zajęć z harmonogramem cyklu. Dane zawarte w przekazywanych raportach były zgodne z danymi oraz dokumentami dotyczącymi realizacji w/w dziewięciu cykli szkoleniowo-aktywizacyjnych. Dyrektor Zakładu dochował terminu dwóch dni po zakończeniu każdego cyklu na przekazanie dokumentów sprawozdawczych w w/w cyklach szkoleniowych, z wyjątkiem raportów za 2016 r., których sporządzenie nie zostało udokumentowane.

(akta kontroli str. 664-698)

Dane dotyczące osadzonych – uczestników szkoleń, ewidencjonowane były w funkcjonującym w Zakładzie systemie informatycznym Centralna Baza Danych Osób Pozbawionych Wolności; w jego module *Zatrudnienie* zapisywano m.in. dane o odbytych szkoleniach, dane o skierowaniu do zatrudnienia oraz wycofaniu z zatrudnienia.

(akta kontroli str. 86-95)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Wpisy w książce ruchu osób i pojazdów nie odzwierciedlały obecności poszczególnych wykładowców oraz osadzonych w zajęciach teoretycznych i praktycznych na terenie Zakładu. Stosownie do pisma Dyrektora OISW z 30 listopada 2018 r. obowiązkiem dyrektora jednostki podstawowej (Dyrektora Zakładu) było zapewnienie zgodności danych zamieszczonych w dokumentacji otrzymanej od Wykonawcy z danymi zawartymi w Centralnej Bazie Danych Osób Pozbawionych Wolności³⁷, jak również z książką ruchu osób i pojazdów oraz oddziałową książką ruchu osadzonych.

(akta kontroli str. 813-837)

W odniesieniu do obecności wykładowców:

a) Cykl szkoleniowo-aktywizacyjny – Spawacz³⁸, 12 grudnia 2016 r., zajęcia trwały od godz. 8 do godz. 16, wg. ewidencji wykładowca wszedł do Zakładu o 13:53, wyszedł o 17:05, w związku z powyższym nie można potwierdzić czy wykładowca przebywał w tym dniu na terenie Zakładu w godzinach od 8 do 13:53;
b) Cykl szkoleniowo-aktywizacyjny – Spawacz³⁹, zgodnie z harmonogramem zajęcia zaplanowane były od godz. 8 do godz. 17, w dniach:

- 11 sierpnia 2017 r., wykładowca wszedł o 7:45, wyszedł o 8:23 oraz później wejście o 13:45, wyjście 17:50, brak informacji o przebywaniu na terenie Zakładu wykładowcy w godz. od 8:23 do 13:45,
- 30 sierpnia 2017 r., wejście 7:50, wyjście 13:01, brak informacji o przebywaniu wykładowcy w godz. od 13:01 do 17:00,
- 6 września 2017 r., wejście 7:55, wyjście 13:02, brak informacji o przebywaniu wykładowcy w godz. od 13:02 do 17:00,
- 14 września 2017 r. wejście 7:53, wyjście 13:00, brak informacji o przebywaniu wykładowcy w godz. od 13:00 do 17:00,
- 26 września 2017 r., wejście 7:56, wyjście 13:00, brak informacji o przebywaniu wykładowcy w godz. od 13:01 do 17:00,

c) Cykl szkoleniowo-aktywizacyjny – Murarz⁴⁰, 13 lipca 2018 r., zajęcia trwały od godz. 8 do godz. 16, wg ewidencji wykładowca wszedł do Zakładu o 7:46, wyszedł o 12:00, w związku z powyższym nie można potwierdzić czy wykładowca przebywał w tym dniu na terenie Zakładu w godzinach od 12:00 do 16:00;

³⁷ System wymagał wskazania rozmieszczenia osadzonego (numeru celi) w trakcie całego pobytu w Zakładzie.

³⁸ Od 21 listopada 2016 r. do 16 grudnia 2016 r.

³⁹ Od 25 lipca 2017 r. do 28 września 2017 r.

⁴⁰ Od 11 lipca 2018 r. do 26 lipca 2018 r.

d) Cykl szkoleniowo-aktywizacyjny – Opiekun⁴¹, 6 marca 2019 r. zajęcia trwały od godz. 8 do godz. 16:30, wg ewidencji wykładowca wszedł do Zakładu o 8:03, wyszedł o 13:01, w związku z powyższym nie można potwierdzić czy wykładowca przebywał w tym dniu na terenie Zakładu w godzinach od 13:01 do 16:30.

W odniesieniu do wszystkich w/w cykli szkoleniowych, osadzeni każdorazowo potwierdzali swój udział na listach obecności, w dniach i godzinach wynikających z harmonogramu, w których to nie została odnotowana w książce ruchu osób i pojazdów obecność wykładowców na terenie Zakładu.

(akta kontroli str. 795-809, 813-837, 818-992, 993-1001)

Dyrektor wyjaśnił, że najprawdopodobniej w wyniku natłoku obowiązków funkcjonariusze pełniący służbę na bramie w w/w dniach, nie odnotowali faktu wejścia/wyjścia na teren jednostki wykładowcy oraz, że nie można jednoznacznie potwierdzić czy wykładowca przebywał na terenie Zakładu w w/w dniach.

(akta kontroli str. 810-812)

Pomimo, że osadzeni potwierdzili swój udział w niżej wymienionych szkoleniach własnoręcznym podpisem na liście obecności, to wpisy w Oddziałowej książce ruchu osadzonych nie odzwierciedlały uczestnictwa poszczególnych osadzonych w zajęciach teoretycznych i praktycznych, a w szczególności:

a) Cykl szkoleniowo-aktywizacyjny – Brukarz⁴²:

- po przerwie, 2 grudnia 2016 r. cele: 406, 409, 421, 420 opuściło czterech osadzonych, wg listy obecności w tym dniu udział w zajęciach potwierdziło podpisem pięciu osadzonych z oddziału IV, w ewidencji brak odnotowania wyjścia osadzonego z celi nr 424 (IDO: 224619),
- 6, 7 i 9 grudnia 2016 r. cele: 424, 421, 420, 409 opuściło czterech osadzonych, wg listy obecności w tych dniach udział w zajęciach potwierdziło podpisem pięciu osadzonych z oddziału IV, w ewidencji brak odnotowania wyjścia osadzonego z celi nr 406 (IDO: 186506)

b) Cykl szkoleniowo-aktywizacyjny – Brukarz⁴³:

- 26 lipca 2017 r. cele: 501, 502, 505, 520, 522, 525 o godz. 8:00 opuściło ośmiu osadzonych, wg listy obecności w tym dniu udział w zajęciach potwierdziło podpisem dziewięciu osadzonych z oddziału V, w ewidencji brak odnotowania wyjścia jednego z osadzonych z celi nr 505 lub 520,
- 1, 4 i 8 sierpnia 2017 r. cele: 501, 502, 505, 520, 522, 525 o godz. 8:00 opuściło dziewięciu osadzonych, wg listy obecności w tych dniach udział w zajęciach potwierdziło podpisem dziesięciu osadzonych oddziału V, w ewidencji brak odnotowania (również po przerwie) wyjścia osadzonego z celi nr 532 (IDO: 1487339),
- 3 sierpnia 2017 r., cele: 501, 502, 505, 520, 522, 532 o godz. 8:00 opuściło dziewięciu osadzonych, wg listy obecności w tym dniu udział w zajęciach potwierdziło podpisem dziesięciu osadzonych oddziału V, w ewidencji brak odnotowania (również po przerwie) wyjścia osadzonego z celi nr 525 (IDO: 516394),

c) Cykl szkoleniowo-aktywizacyjny – Opiekun⁴⁴:

- 4 marca 2019 r., po przerwie tj. o godz. 14.15 cele: 503, 525, 517, 518, 523 opuściło sześciu osadzonych, zgodnie z listą obecności w tym dniu udział w zajęciach potwierdziło podpisem siedmiu osadzonych oddziału V, w ewidencji brak odnotowania powrotu na szkolenie po przerwie jednego z osadzonych z celi nr 517 lub 518,

⁴¹ Od 4 marca 2019 r. do 19 marca 2019 r.

⁴² Od 22 listopada 2016 r. do 8 grudnia 2016 r.

⁴³ Od 17 lipca 2017 r. do 10 sierpnia 2017 r.

⁴⁴ Od 4 marca 2019 r. do 19 marca 2019 r.

- 6 marca 2019 r. o godz. 8:15 cele: 503, 517, 518, 523, 525 opuściło sześciu osadzonych, zgodnie z listą obecności w tym dniu udział w zajęciach potwierdziło podpisem siedmiu osadzonych oddziału V, w ewidencji brak odnotowania wyjścia na szkolenie jednego z osadzonych z celi nr 517 lub 518,
 - 12 marca 2019 r., po przerwie tj. o godz. 14.00 cele: 517, 518, 523, 525, 503 opuściło pięciu osadzonych, wg listy obecności w tym dniu udział w zajęciach potwierdziło podpisem siedmiu osadzonych oddziału V, w ewidencji brak odnotowania powrotu na szkolenie po przerwie po jednym z osadzonych z celi nr 517 i 518,
 - 14 marca 2019 r., o godzinie 12:56, w ewidencji odnotowano powrót na przerwę czterech osadzonych z cel nr 617 i 621, natomiast nie odnotowano ponownego ich wyjścia na dalszą część zajęć kontynuowanych zgodnie z harmonogramem do godz. 16:30.
- d) Cykl szkoleniowo-aktywizacyjny – Malarz⁴⁵:
- 2 marca 2020 r., w ewidencji ruchu osadzonych nie odnotowano wyjścia z cel nr: 416, 417, 418 czterech osadzonych, którzy potwierdzili swoim podpisem obecność na zajęciach realizowanych w tym dniu,
 - 4 marca 2020 r., odnotowano wyjście z cel nr: 416, 417 i 418 pięciu osadzonych o godz. 9:05, natomiast ich powrót odnotowany został o godz. 9:15, ponadto w późniejszych porach osadzeni w tym dniu nie opuszczali swoich cel. Osadzeni podpisali się na liście obecności na zajęciach, które zgodnie z harmonogramem trwały od godz. 9:00 do godz. 17:30,
 - 5 marca 2020 r. odnotowano wyjście z cel nr: 416, 417 i 418 pięciu osadzonych o godz. 9:04, natomiast powrót o godz. 9:13, ponowne wyjście grupy pięciu osadzonych z tych cel o godz. 17:23, a powrót o 17:04. Osadzeni podpisali się na liście obecności na zajęciach, które zgodnie z harmonogramem trwały od godz. 9:00 do godz. 17:30,
 - 6 marca 2020 r., o godzinie 9:00, w ewidencji odnotowano wyjście i powrót na przerwę pięciu osadzonych z cel: 416, 417, 418 odpowiednio o godz. 9:10 i 12:30. W ewidencji nie odnotowano ponownego ich wyjścia na dalszą część zajęć kontynuowanych zgodnie z harmonogramem do godz. 17:30, pomimo że osadzeni potwierdzili swój udział w zajęciach na liście obecności,
- (akta kontroli str. 795-809, 813-837, 818-992, 993-1001)

W zakresie nieścisłości wpisów w oddziałowej książce ruchu osadzonych, Dyrektor Zakładu wyjaśnił, że *przyczyny powstania tych różnic spowodowane były najprawdopodobniej dokonywaniem przez oddziałowych pełniących w tych dniach służbę, błędnych wpisów w ewidencji, co z kolei mogło być spowodowane natłokiem obowiązków w w/w poszczególnych dniach.*

Ponadto Dyrektor wskazał, że: *w oparciu o dokonaną analizę dostępnej dokumentacji można jako jedną z przyczyn nieścisłości i braku wpisów przyjąć dynamikę wydarzeń w trakcie pełnienia służby i dużą liczbę obowiązków realizowanych przez funkcjonariuszy, z całą pewnością można jednak wykluczyć celowość takiego działania i uznać je jako oczywistą omyłkę pisarską. Biorąc pod uwagę czas jaki upłynął od omawianych zdarzeń trudno odnieść się precyzyjnie do sytuacji jakie miały miejsce w danym dniu i czasie, a więc nie można z całą pewnością stwierdzić, iż braki w zapisach w dokumentacji służbowej oraz rozbieżności zapisów w odniesieniu do harmonogramu zajęć były w całości spowodowane jedynie nieuważnym postępowaniem funkcjonariuszy, a w ostatecznej ocenie wydaje się zasadne wzięcie pod uwagę roli w tym procesie osoby prowadzącej zajęcia, która to miała dostęp do dokumentacji w postaci m.in.*

⁴⁵ Od 25 lutego 2020 r. do 11 marca 2020 r.

listy obecności, a która to nie była weryfikowana w odniesieniu do zapisów dokumentacji ochrony.

(akta kontroli str. 810-812)

W ocenie NIK, Zakład powinien prowadzić oddziałowe książki ruchu osadzonych oraz książki ruchu osób i pojazdów w sposób odzwierciedlający stan faktyczny, tj. zgodnie z obowiązkami wynikającymi z § 102 ust. 1 pkt 2, § 103 ust. 1 oraz § 113 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 17 października 2016 r. w sprawie sposobów ochrony jednostek organizacyjnych Służby Więziennej⁴⁶. Rzetelne prowadzenie zarówno dokumentacji szkoleniowej jak i dokumentów dotyczących ruchu po terenie kontrolowanej jednostki, umożliwia Dyrektorowi Zakładu weryfikację uczestnictwa osadzonych w zajęciach realizowanych w ramach projektu⁴⁷ oraz zapewnia sprawne wykonywanie zadań w zakresie porządku wewnętrznego i bezpieczeństwa jednostek organizacyjnych Służby Więziennej. Tymczasem opisane powyżej rozbieżności pomiędzy danymi z list obecności (dokumentacja szkoleniowa) a danymi wynikającymi z dokumentacji wewnętrznej Zakładu (książkami ruchu osób i pojazdów oraz oddziałowymi książkami ruchu osadzonych) wskazują na brak należytego nadzoru nad prawidłową realizacją ww. obowiązków.

2. Na 64 osadzonych, którzy ukończyli kursy objęte badaniem szczegółowym przed dniem 1 października 2018 r. i zostali skierowani do zatrudnienia w 24 przypadkach (37%) zatrudnienie nie miało bezpośredniego związku z przedmiotem szkolenia. Przed dniem 1 października 2018 r. beneficjenci ostateczni projektu powinni podejmować zatrudnienie odpowiadające umiejętnościom zawodowym uzyskanym w ramach szkoleń, a po tym okresie obowiązek ten został zniesiony⁴⁸.

(akta kontroli str. 86-91)

3. W Zakładzie nie przechowywano części dokumentacji związanej z realizacją projektu, co dotyczyło: komunikatów informujących o naborze osób zainteresowanych udziałem w kursach, wniosków osadzonych o skierowanie na szkolenia oraz ich wstępnej rekrutacji przez wychowawców penitencjarnych oraz raportów zbiorczych z realizacji kursów. Powyższe braki dotyczyły dwóch cykli szkoleniowo-aktywizacyjnych realizowanych w listopadzie i grudniu 2016 r.

(akta kontroli str. 720, 786-794)

Dyrektor wyjaśnił, że zgodnie z § 12 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 13 lutego 2004 r., (...) kwalifikuje się osadzonych, którzy wystąpili z prośbą o podjęcie nauki. Skazani, którzy brali udział w kursach brukarza oraz spawacza w terminie od dnia 21 listopada 2016 r. do dnia 16 grudnia 2016 r., prośbę przekazywali ustnie wychowawcy oddziału. Następnie wychowawcy przeprowadzali wstępną rekrutację kandydatów do udziału w kursie pod względem wymogów formalnych w oparciu o posiadaną dokumentację osobopoznawczą oraz informacje zawarte w Centralnej Bazie Danych Osób Pozbawionych Wolności. (...). W początkowym okresie realizacji projektu brak było jasnych wytycznych do jego realizacji w jednostkach penitencjarnych. Większość dokumentacji była wysyłana do koordynatora projektu zatrudnionego przy OISW w Opolu. (...) W posiadanej

⁴⁶ Dz. U. poz. 1804.

⁴⁷ Zgodnie z § 18 ust. 1 pkt 1 zarządzenia nr 36/16 Dyrektora Generalnego Służby Więziennej z dnia 27 lipca 2016 r. w sprawie zasad realizacji przez Służbę Więzienną projektu pn. *Podniesienie kwalifikacji zawodowych więźniów w celu ich powrotu na rynek pracy po zakończeniu odbywania kary pozbawienia wolności* finansowanego ze środków Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020, obowiązkiem Dyrektora Zakładu jest podjęcie wszelkich działań zmierzających do prawidłowej realizacji projektu, w tym w szczególności umożliwienie zrealizowania umów na przeprowadzenie szkoleń beneficjentów ostatecznych na terenie Zakładu przy czym jest on również zobowiązany – zgodnie z ust. 2 – do informowania Dyrektora OSW o wszelkich utrudnieniach w realizacji umów wskazanych w ust. 1.

⁴⁸ Pismem Dyrektora OSW z dnia 19 listopada 2018 roku (znak: OI/POWER.81.65.2018.KM) w związku z zawartym aneksem w dniu 31 października 2018 r. do wniosku o dofinansowanie Projektu, wyrażono zgodę na zatrudnienie osadzonych w innym zawodzie niż ten, w profilu którego ukończono szkolenie.

dokumentacji projektowej z kursów realizowanych w roku 2016 nie zachowano komunikatów.

(akta kontroli str.718-719)

Zgodnie z § 19 ust. 1 i 2 zarządzenia Dyrektora Generalnego z 2016 r., wszystkie jednostki Służby Więziennej, w tym Zakład były zobowiązane poddać się kontroli przeprowadzanej przez uprawnione zewnętrzne instytucje kontrolne oraz zapewnić dostęp do wszelkich dokumentów związanych z realizacją Projektu. Jednocześnie dokumentacja związana z realizacją projektu powinna być przechowywana przez beneficjenta (w tym przypadku Zakład) przez okres wskazany w § 15 ust. 4 porozumienia o dofinansowanie projektu, tj. przez okres 2 lat, licząc od 31 grudnia następującego po złożeniu zestawienia wydatków w projekcie do Komisji Europejskiej.

Oprócz ww. zarządzenia obowiązującego przy realizacji projektu, do przechowywania przedmiotowej dokumentacji obejmującej realizację projektów współfinansowanych ze środków zagranicznych obligowało zarządzenie Dyrektora Generalnego z 11 lipca 2016 r. w sprawie instrukcji kancelaryjnej, jednolitego rzeczowego wykazu akt oraz instrukcji o organizacji i zakresie działania archiwum zakładowego w jednostkach organizacyjnych Służby Więziennej. Zgodnie z załącznikiem nr 2 do powyższego zarządzenia (jednolity rzeczowy wykaz akt jednostek organizacyjnych Służby Więziennej), dokumentacja obejmująca realizację projektów w ramach struktury organizacyjnej Służby Więziennej oznaczona została kategorią archiwalną BE10, oznaczającą obowiązek jej przechowywania przez okres 10 lat.

OCENA CZĄSTKOWA

W całym okresie objętym kontrolą rekrutacja uczestników szkolenia została przeprowadzona na zasadach przewidzianych w dokumentach projektu oraz zgodnie z wytycznymi Dyrektora Generalnego. Wymóg przechowywania dokumentacji związanej z realizacją projektu, w tym wniosków osadzonych wraz ze wstępną rekrutacją tj. odnotowywaniu faktu spełnienia podstawowych warunków udziału skazanego (beneficjenta ostatecznego) w projekcie został dochowany oprócz dwóch cykli przeprowadzonych w 2016 r. Zakład zapewnił prawidłową realizację zajęć wchodzących w skład cyklu szkoleniowo-aktywizacyjnego⁴⁹. Wszyscy uczestnicy, którzy ukończyli szkolenia otrzymali zaświadczenia i certyfikaty potwierdzające uzyskanie wsparcia w projekcie. Wszystkie przewidziane zajęcia odbyły się zgodnie z harmonogramami. W Zakładzie wystąpiły nieścisłości w prowadzeniu zarówno książki ruchu osób i pojazdów oraz oddziałowej książki ruchu osadzonych, powyższe wraz z listami obecności osadzonych na szkoleniach nie były na tyle spójne, aby mogły stanowić podstawę do oceny ich rzetelności, a tym samym potwierdzać uczestnictwo zarówno wykładowców, jak i osadzonych w poszczególnych, objętych kontrolą zajęciach. Spośród 105 skazanych, którzy ukończyli szkolenia, 93 (tj. 88,6 %) skierowano do zatrudnienia nieodpłatnego lub odpłatnego na terenie Zakładu oraz w podmiotach zewnętrznych, z tym że w 24 przypadkach w okresie do 1 października 2018 r. zatrudnienie nie miało bezpośredniego związku z przedmiotem szkolenia. Nieprawidłowe określenie składu Zespołu w początkowym okresie realizacji Projektu, pozostało bez wpływu na przeprowadzenie procesu rekrutacji na dwa szkolenia zrealizowane w 2016 r.

⁴⁹ Ustaleń dokonano na podstawie badania dokumentacji dziewięciu szkoleń przeprowadzonych w Zakładzie w latach 2016-2020.

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące uwagi i wnioski:

Uwagi Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag.

Wnioski Najwyższa Izba Kontroli wnosi o zapewnienie skutecznego nadzoru nad prowadzeniem oddziałowych ksiąg ruchu osadzonych oraz ksiąg ruchu osób i pojazdów.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Opolu. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Opole, 13 października 2020 r.

Kontroler
Marcin Blajda
główny specjalista kontroli państwowej

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Opolu
Dyrektor
Iwona Zyman

/ - /

.....
podpis

/ - /

.....
podpis

Zmian w wystąpieniu pokontrolnym dokonała:
Iwona Zyman, Dyrektor Delegatury NIK w Opolu

.....
podpis